

Handläggare
Åsa Ullén
Telefon: 08-50825294**Till**
Socialnämnden
2025-09-23

Remiss av Betänkandet Ansvar för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/982

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Socialnämnden ombeds av kommunstyrelsen att yttra sig om Betänkandet Ansvar för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62). Betänkandet belyser för- och nackdelar samt redovisar bedömningar av ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för den regionala hälso- och sjukvården. Kommittén lämnar därutöver vissa konkreta förslag om ett utökat statligt ansvar inom särskilda områden, såsom kompetensförsörjning, läkemedel och vaccinationer. En analys av den kommunala hälso- och sjukvården ingår inte i betänkandet. Förvaltningen anser att direktivets begränsning att endast undersöka den hälso- och sjukvård som regionerna ansvarar för och att det kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret inte är inkluderat, gör att betänkandet inte är heltäckande med hänsyn till Sveriges rådande hälso- och sjukvårdssystem. Förvaltningen lämnar kommentarer till både de bedömningar och förslag som lyfts fram i betänkandet.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Socialnämnden ombeds av kommunstyrelsen att yttra sig om Betänkandet Ansvar för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62). Betänkandet består av volym 1, *Bedömningar och förslag* samt volym 2, *Underlagsrapporter*.

Ärendet

Vårdansvarskommittén har haft regeringens uppdrag att analysera och belysa för- och nackdelar med ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården samt lämna förslag som säkerställer ett mer effektivt hälso- och sjukvårdssystem som utgår från patienter och tar hänsyn till medarbetares behov. Vidare ingår att föreslå en genomförandeplan med tidsplan för hur staten stegvis

och långsiktigt, helt eller delvis kan ta över huvudmannaskapet för hälso- och sjukvården, och inom ramen för genomförandeplanen, identifiera vilka åtgärder som krävs för att genomföra kommitténs förslag. Uppdraget har inte omfattat den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården och det har inte ingått i uppdraget att lämna författningsförslag

I volym 1 av utredningen framförs Vårdansvarskommitténs bedömning avseende för- och nackdelar med ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården, Kommittén lämnar inget förslag om ett helt statligt huvudmannaskap och avråder från ett delvis statligt huvudmannaskap. Kommittén gör en bedömning om att staten bör ta ett utökat ansvar och därmed också stärka sin styrning avseende kompetensförsörjning, läkemedel, vaccinationer, screening, rättspsykiatrisk vård och luftburen ambulanssjukvård samt luftburna sjuktransporter. Detta innebär ett betydande statligt ansvar och en väsentligt ökad statlig styrning och kontroll inom dessa delar av hälso- och sjukvården.

I volym 2 av utredningen finns de underlagsrapporter som använts för överväganden i volym 1 om statligt huvudmannaskap.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för socialt stöd.

Socialförvaltningens förvaltningsgrupp har behandlat ärendet den 17 september och rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att granska ärendet den 18 september 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Synpunkter och förslag utifrån volym 1

Utifrån direktivets begränsning att endast undersöka den hälso-och sjukvård som regionerna ansvarar för, samt att det kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret inte är inkluderat, anser förvaltningen att direktivet och betänkandet inte är heltäckande med hänsyn till Sveriges rådande hälso- och sjukvårdssystem. Det kommunala huvudmannaskapet och ansvaret för hälso- och sjukvård utgör idag en betydande del av den hälso- och sjukvård som tillhandahålls i Sverige. Därav anser förvaltningen att utredningen bör ges fortsatt utredningsuppdrag där det kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret inkluderas, för att bättre kunna ta ställning till de förslag som ges.

Förvaltningen anser att det skulle innebära en betydande omställning av Sveriges hälso- och sjukvård om staten helt ska ta över ansvaret för hälso- och sjukvård från regionerna. Det skulle kräva tydliggörande aspekter kring hur en sådan förändring skulle genomföras och vilka konsekvenser det skulle medföra.

Förvaltningen ser att det finns både för och nackdelar med en sådan förändring. På fördelssidan ses en mer tillgänglig och jämnt styrd

hälso- och sjukvård över hela Sverige, samt möjligheter till nationella vårddata och digitalisering. När det gäller nackdelar och risker med en sådan stor omställning finns det osäkerhet kring de effekter som verkligen skulle uppstå i vården i Sverige, särskilt med tanke på den omfattande förändring som måste genomföras.

Att dela upp hälso- och sjukvården på flera huvudmän, det vill säga att staten förslagsvis tar över delar av regionens hälso- och sjukvårdsansvar, anser förvaltningen skulle innebära komplexa gränsdragningsfrågor och det finns en risk för att skapa ännu fler samverkansutmaningar vilket skulle påverka de goda effekterna för patienterna. Även om ansvaret för den kommunala hälso- och sjukvården inte ingått i denna utredning så ser förvaltningen att den kommunala hälso- och sjukvården kan komma att påverkas ytterligare negativt av en uppdelning av ansvaret till fler huvudmän. Med tanke på att de 290 kommunerna inte har analyserats i förslaget, ser förvaltningen samma eller utökade risker gällande samverkan och samarbetet mellan huvudmännen, både som idag mellan kommun/region samt enligt förslaget mellan kommun/staten. Ur förvaltningens perspektiv anses därför att det nuvarande kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret bör beaktas, inkluderas och analyserad mer i arbetet.

Att staten skulle få ett utökat systemansvar med övergripande styrning inom vissa områden istället för att anta ett huvudmannaskap välkomnas av förvaltningen. Syftet skulle vara att skapa jämlika förutsättningar samt övergripande styrning och kontroll kring vissa frågor såsom exempelvis kompetensförsörjning, vaccinationer och screening. Det är även positivt om staten tar ett samlat grepp och ansvar för styrning avseende samlad vårddata och digital infrastruktur. Från den kommunala hälso- och sjukvårdens perspektiv anses det positivt med fortsatt utredning som fokuserar på ökad statlig styrning, kontroll, beredskap och följsamhet avseende bland annat samverkan mellan hälso- och sjukvårdshuvudmän.

Synpunkter och förslag utifrån volym 2

Förvaltningen anser att flernivåstyrningen behöver ses över. Det finns behov av utveckling av den kommunala hälso- och sjukvården och valda delar behöver ingå i både statlig och regional styrning för ökad jämlikhet och resurstilldelning. Det behövs ytterligare utredningar som kan ta fram särskilda styrformer som är anpassade efter flernivåstyrningen, decentraliseringen och den kommunala självstyrelsen.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Anna Mattsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilagor

1. Remiss - Betänkandet Ansvaret för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62), del 1
2. Remiss - Betänkandet Ansvaret för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62) del 2

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-09-12
Anna Mattsson, Avdelningschef	2025-09-12